

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓ HIVATAL

hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:

Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. «EGYHÁZI ÉRTEKEZLET»-E
TÁMOGATÁSÁVAL

SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő.

sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára .10 fillér.

Honnan? — Hová?

(B.) «Honnan jöttél?» «Hová mégy?» — ezt a kérdést intézte az angyal Hágárhoz a pusztában. Honnan? Hová? — e kérdéseket szeretnénk mi is a «Vasárnap» kedves olvasói elé állítani, mielőtt Isten segítségével átmennénk az új esztendőbe. Honnan? — óh, mily sok hála kötelez e rövid szócska bennünket az esztendő végén az Úrral szemben, ki mindnyájunkat: a lap munkásait, olvasóit a lefolyt 52 héten megáldott megtartott, megerősített. Adott az Úr erőt, kitarást, tehetséget, hogy adjunk a szomszédoknak és megterhelteknek olyan forrást, melyből merítve szomszágok csilapul, fáradozások megkönnyebbül. Adtunk Isten segítségével olyan eszközt, mely közelebb vezette a tévelygőket, a helyes útról eltérőket az egyenes ösvényre, mely *egyedül* vezet Istenhez. Oh, mily sok családi körben, magán szobáskában, betegágyon, hagyott a *Vasárnap* áldást, nyugalmat, békét, lelki csendességet. De adják meg a feleletet kedves olvasóink magok a kérdésre: mint teljesítette feladatát a *Vasárnap*?

Más értelemben szeretnénk mi e kérdésre: «Honnan jöttél?» — feleletet adni. Nagyon fontos kérdés ez; talán a legfontosabb minden kérdés közül. És legtöbbet mégis felelet nélkül marad, mert a magát megalázni nem szerető emberiség nem akarja megtalálni reá ama fenséges feleletet: «*Jövök Istennek teremtő kezéből és ezért vagyok, azért állok az ő oltalma alatt.*» Oh, mi más lenne a mi vándorlásunk, munkánk e földön, ha ezt jól megfontolnánk!

Felette fontos kérdés ez: »Honnan jöttél?» — Azonban nem sokkal kisebb ama másik:

»Hová mégy?» A bölcselkedők legtöbbet sajnálatra méltó feleletet adnak erre. És mindennapi életben, beszédben, gondolkodásban, tevésben, akarságban: mennyire változik a felelet. Az emberek ténykedése is teljesen mást-mást mutat. Hová mégy? Előttünk egy beláthatatlan láthatár változatosságával, mely délibáb szerinttünk el és jelen meg előttünk folytonosan Örömet-é vagy bánatot hoz reánk a jövő? — óh, ezt nem láthatjuk, nem mondhatjuk meg soha!... Adja Isten, kedves olvasók, hogy az új-évben naponként, óránként halljuk az angyal szájából ama kérdést: »Hová mégy?» — hogy el ne tévesszük magas hivatásunkat, mennyei célunkat!

Ehez és ebben akar segítségére állani — az Úr jóvoltából — a *Vasárnap* a kedves olvasóknak ez új évben is. Mi maradunk a régiak; régiak a külsőt, belsőt illetőleg. Sok bajjal jár munkánk; nagy anyagi áldozatot, erőt követel, felemészt e lap kiadása, fenntartása, szerkesztése. Kétszer több kiadást fordítunk reá, mint a mennyit az előfizetésekből ma látunk. De mi nem nézzük az akadályokat, nem a közönyt sem: majd megoldaszítja a mi szeretetünk, buzgalomunk melege azoknak a keblén lerakódott közöny jegét is, kik még most nem velünk, de ellenünk vannak, vagy egyáltalában nem ismernek. A pártolás, jóakarát, mely egyesek részéről megnyilatkozott: erőt, kitarást nyújt a *Vasárnap* szerkesztőségének; örömmel, kedvvel végezzük e kedves kötelességet s az a tudat, hogy olvasóinknak élvezetet nyújtó, szellemi táplálékot adó, a ref. hit igazságát terjesztő lapot adhatunk: lelkiismeretünk nyugodtságában megtaláljuk jutalmunkat. Isten megáldjon mindnyájunkat, a «*Vasárnap*» olvasóközönségét.

A «*Vasárnap*» szerkesztősége.

Karácsonykor.

Krisztus született
 Idvességünkre:
 Mi váltságunkra,
 Mi nagy örömünkre.
 S im háza csak szalmás,
 Bölcsője: jászol,
 Párnája alig
 Asszú szénácskából.
 Földi jólétből
 Körülötte semmi . . .
 — Oh ma gyönyörűség
 Szegénynek lenni!

Krisztus született
 Hirdetni nékiünk:
 Hogy hordjuk békén,
 Sok nagy szegénységünk.
 Lám ő neki sincsen
 — S megse' sóhajtja, —
 Itt anyyija sem,
 Hol fejét lehajtsa.
 S bajból, tövisből
 Fut-e másnak ennyi . . .
 — Oh ma gyönyörűség
 Szegénynek lenni!

Mégis mikor ma
 Könyezve látom,
 Mennyi nyomor, kín,
 Vár jót e világon
 S köny mit letörülöm
 Boldogság lenne:

TÁRCSZA.

Karácsonyest.

Az esti homály még le sem szállott
 Minden házban gyújtják a világot;
 Pedig máskor alig egy vagy kettő
 Honnan ily korán világtört elő

Mostan a kunyhók is fényben usznak,
 Nincsen árnya a nyomornak, bának;
 Mindenki keble örömmel tele . . .
 Vendéget várnak, karácson este.

Szomszédomban egy rozoga hajlék,
 Máskor oly sötét, most ott is mécses ég;
 Hat árva gyermek várja az angyalt . . .
 Édes anyjukat, kit rég fed a hant!

Ferencz Samu.

Kain halála.

Midőn eltűnt a pásztorok elől ama csudálatos fény, mely őket káprázatba ejtette s arczaikat fénynyel körülözönlötte vala és a midőn az angyalok éneke: »Dicsőség a magasságban az Istennek...« lassanként elhangzott: a pásztorok utarkeltek, a csillagok halovány fénye mellett, melyeket oly fénytelennek még soha sem láttak. mint

Ugy ránehezül
 Egy vágy a szívemre.
 Vétkes vágy, s róla
 Nem tudok letenni
 — Hogy csak gyönyörűbb ma
 Gardagnak lenni!!

Szabolcska Mihály.

Sylvester estéjén.

Máté XXV. 6. Éjféltkor pedig kiáltás lón: Imé, jó a völegény; menjetek ki ő eleibe!

Rohan az idő folyama gyorsan felettünk, legtöbbször észrevétlenül, zajtalanul. Alig vesszük észre, hogy megérkezett az esztendő utolsó napja. Lassanként nő a szelid zakatolás hatalmas zúgássá. Miként egy vizesés, mely hosszú útját csaknem zajtalanul teszi meg, midőn elérte a lejtőt, a víz a szikláról dörögve hull alá a mélységbe: éppen így van ez, az év utolsó estéjén is A 365 nap csaknem észrevétlenül surran el felettünk; de imé, midőn az éjféli óra közelg: emelkedik a szívverése, lázasabb lesz a nyüzsgő, zajgó világ tevése, gondolkodása. Hiába akarod bedugni füledet ma az az idő folyásának zakatolása alatt. Ne is kísérsd meg ezt; magával ragad az ár téged is, az éjféli óra komolysága nem hagy érintetlenül tégedet sem.

A világ folyásának órája XII-öt mutat . . . itt az esztendő vége . . . jelentőségteljesen áll meg a nagy mutató egy pillanatra a XII-ön . . . szinte gondolkozva látszik tovább menni . . .

most a mennyei dicsőség után. Pedig kelet csillagai mily ragyogók!

Pillanatig szótlánul állottak, mintegy megkövülve ama rendkívüli dolgok hatása alatt, melyeket csak az imént láttak és hallottak!

— Eltűntek! — szolt végre az egyik.

— Eltűntek! — felel a másik — s mi itt maradtunk a sötét éjszakában, a fagyos földön.

Igen — mondá a harmadik; — de mily örvendetes üzenetet hirdettek nekünk; üzenetet, mely megváltoztatja egész életünket, Menjünk hát Betlehembe, hogy lássuk mi történt ott, miről szolt az Ur nekünk.

Útnak indultak, juhaikat bezárták egy barlangba a hegy oldalába, mely nem messze feküdt Betlehemtől.

Az út nem vala hosszú. Megmázták gyorsan a sziklás hegyi ösvényt, mely a városkába vezetett. Közeledve, az utat szegélyező olajfák és fűgefák között, egy sötét árnyat láttak feltűnni, hatalmasat, mint egy félelmes óriás.

A hold fénye mellett látni lehetett, hogy testét állatbőr takarja. Haja hosszú, rendezetlen és teljesen fehér. Széles szemöldöke alatt tévőg és szilaj szemek ragyogtak . . . A pásztorokat félelem fogta el. Ez a látomás mennyire különbözött attól a másiktól, mit csak az imént látának!

Mégis — mintha az örvendetes üzenet bátorságot adott volna nekik — a pásztorok nem

Hasonló az *éjjeli óra*, a Sylvester este ahoz az időhöz, melyet a tiz hajadonról szóló példázatban olvasunk. Hirtelen bűvös fény lángol fel az éjjeli sötét égen, . . . zaj-keletkezik, mely mindig hatalmasabban nő, . . . terjed helyről-helyre, faluról-városra: *a völegény jö!* O minő lázadás keletkezik, ha a csendes éjszakában hirtelen ijesztő hiáltás hangzik fel: tűz van, — tűz van! Rémülve sietnek az alvók az ablakhoz, . . . látják reszkető félelem között, mint emelkedik ég felé a láng, mint festi be vörös szinnel a környéken levő házakat a felemelkedő tűz tenger. Már rohannak is egyesek kiabálva, jajveszékelve segítség után. A lárnia, a zaj nő folytonosan, percről-perczre . . .

Igy lesz ez a föld kerekiségén mindenütt, ha a kiáltás elhangzik: *a völegény jö!* A Krisztus megérkezett! Félve, reszketve veszi tudomásul a hirt a Jézus minden ellensége; örömmel az, ki követője, barátja volt *ő* neki teljes életében. *Igen, mert Krisztus igazságban ítéli meg a föld kerekiségét.* Egybe gyűjti a föld népeit: s ítéletet tart felettök. Elválasztja az igazakat a gonoszoktól és és léssen uj ég és föld, melyen igazság lakozik.

Éjjeli 12 óra! Sylvester estéje, az évnek utolsó napja; de sok embernek sok népnek utolsó napja is ez. Sok nép látott már ilyen éjjeli órát! Hol vannak a dicső egyptomiak. babiloniak, főnicziiak, maczedonok?!? Egykor hatalmas nép, nagy és gazdag. Vezetők, irányítók valának valamikor, — hol vannak ők most? Kiűzettek hatalmas városaiból . . . elpusztultak. . . romok beszélik, hirdetik az egykori dicsőséget! Iszonyatos *éjjeli óra* volt az, midőn *Baltazár* fényes lakó-

mája alkalmával egy jósló ujj leirta a hatalmas király megöletését, birodalma elfoglalását *Dárius* által. Iszonyatos *éjjeli óra* volt az, midőn Jeruzsálem elpusztított, hogy kő köven nem maradt és a zsidók szétszóródtak a szélrőzsa minden irányában.

És mi van velünk édes magyar népünkkel? Ugy tetszik nekem, mintha néha-néha mi is halanánk a madarak vészjósló kiáltását, melyek az utolsó, *éjjeli óra* közeledését hirdetik. Minő halottszag emelkedik fel városaink és falvaink felett. Itt az erkölcstelenség dühöng. *amott a felekezeti türelmetlenség szedi áldosátát;* itt a kicsapongó rosszalkodás, amott a velejáró romlás fertőzi a levegőt, az életet, az emberi gondolkodást. Mocsár, ölgáz terjeszti romláshozó mérgeit körülöttünk, s úgy megtelítették már ezek különböző bacilusokkal a levegőt, hogy alig-alig szívhatjuk azt be a test, a lélek romlása nélkül. Minő démoni hatalma van a pénznek, a mammonnak a világ népe felett; eladja ezért testét, becsületét . . . lelkét; minő sátáni hatalom a test: képes a házasság, a becsület, az eskü megszegésére . . . a hamis esküt könnyelműen szórja a világ . . . rohan feltartózatlanul a romlásba, . . . a halálba! Oh igaz, csalhatatlan jelei ezek a végpusztulásnak, az éjjeli óra közeledésének. Titkos féreg fogai rágódnak az emberiség testén, lelkén . . . Oh ember! hová futsz egyedül? Gondold meg, hogy *senkiben másban nincs üdvösség a Jézus Krisztuson kívül!*

Lomhán, fáradtan, miként a napi munkában kimerült ember, úgy merül alá az év is a megsemmisülés ölébe. Nem mer visszatekinteni az elmúltakra, nehogy a 365 nap fájdalmas perczei

tétováztak egy perczet sem. Egyik közülök az öreghez közeledett s szolt:

— Ki vagy, te idegen? Honnan jössz? S mit keressz itt éppen most?!

Egy rekedt hang felelé:

— Mi közöd hozzá? Menj tovább úton!

— Nem illik így beszélned velünk mondá szeliden a pásztor. — Te egyedül vagy, öregnek látszol; az éj pedig hideg. Nem maradhatsz itt, jer velünk, segíteni akarunk rajtad. Számodra is lesz hely valamelyik házban, hol csendesen alhatol.

E szíves kérés mintha meghatotta volna az idegent.

— Meg aztán — folytatá a pásztor — nagy dolgokat halottunk és láttunk az imént!

— Csitt! — sugá a másik. — Jobb lesz talán nem beszélned erről mindenkinek!

— Nem beszélnem?! — felelé a másik — Hát nem emlékszel az angyal szavára: »Hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész nép öröme léssen!« Kötelességünk erről értesíteni mindenkit, a kívül találkozzunk. És kinek van reá nagyobb szüksége, mint ennek, hogy meghallja az örvendetes hirt?

Erre a pásztor elbeszélte az éj csodás történetét s beszédét ekként végezte:

— Jer velünk, hadd lássuk a csecsemőt. Ó, meglehet, vissza adja neked is a békét, melyet, ugy látom, elveszítettél!

E szavakra a vén bujdosó rettentő kacajba tört ki.

— Békel hal hal hal! . . . Békel! — ezt már régóta nem keresem többé. Én elveszitettem akkor . . . de miért is beszéljem el nektek a történetet? Én átkozott vagyok és ezen a földön sem gyermek, sem ember nem adhatja vissza nekem a boldogságot. Gyógyíthatlan sebet hordozok, a mely állandóan gyötri lelkemet. . . Ime, lássátok. . . !

És az öreg félretolta bozontos haját homlokán, széles, véres foltot mutatott, a melyre iszonyat volt nézni.

— Én e sebet már sok folyóban, tengerben megmostam. Megnedvesitettem esővel és harmattal; hozzá nyomtam égő homlokom a hegyek mocsoktalan havához; semmi sem mossa le a foltot, semmi sem gyógyítja meg gyötrelmemet. És mig e sebt tart. . . , meghallni sem tudok. Marczangol, de egyszerű mint oltalmaz is engemet. Folyton tartó halál ez, mely nyugalmat nem ad és nem enged, hogy feledjek. És ez a halál tartani fog mindaddig, mig egy uj áldozat reám hulló vére, melyet nem én ontottam ki, meg nem gyógyit engemet. Nem tudom, hogy megtalálhatom-e ezt valahol?

A pásztorok borzadva néztek egymásra.

— Ki vagy tehát?

— Hogy ki vagyok? Ó, ne kérdezzétek nevem, borzadásba ejtene titeket! Hagyjatok inkább magamra gyötrelmeimmel! Isten veletek! Legyetek legalább boldogok ti.

ismét felujuljanak. Szomoru, siralmas kezdetű ez az évszázad! Fájdalmas jóslást tart kebelében a jövőre nézve. Vérpiros színben merül fel az aláhanyatlott nap az új esztendőben. Az emberi szív és agy aggódva kérde magától: mit fog hozni a jövő, ha a nép nem tér Istenéhez és elnem hagyja a bűn útját?!

Éjféle óra! Sylvester estéje! Mély és tanulságos intő jel ez az emberiség életére. Miként az óra mutató, a mely Sylvester estéjén XII. óraker az év végét mutatja: úgy mutatja ez időpont, most avagy később, a te életed végét is. Az év utolsó órája emlékeztet téged a te utolsó órádra is. Isten hosszú türeése egy időre még megkímél az utolsó ítélettől, ítélete mindaddig késlekedik, míg legalább 50 igazat talál az Ur, megkímél bennünket *Sodoma* sorsától: de vigyázz ember, hogy neked ne ez legyen a te utolsó éjféle órád!

Igen, mert te még nem vagy elkészülve a végső ítéletre. Gondolj csak arra, hogy felvannak már jegyezve Istennél azon nevek, melyeknek tulajdonosai a legközelebbi Sylvester estéjét nem ünnepelek az élőkkel többé. Ha felolvassák e neveket, mily feszült figyelemmel hallgatnál te rá, hogy nem említik-e a tiedet is közte?! És ha úgy lenne, arcodat halál sápadtság fogná el, testedet ideges reszketés venné elő. Miért? — óh, mert bűnben éltél eddig, nem vagy készen a halálra, az utolsó, igaz ítéletre! Ha ma volna ez az óra, mily készületlen találna tégedet. Mily sok időt pazaroltál el semmittevésel, haszontalansággal; . . . a legfontosabbra nem volt időd soha! Kigyó okossággal és ravasszággal viseled magad a földiekben, de nincs érzéked a

mennyei dolgok iránt. Az idegent, ismeretlent tartod otthonod gyanánt, . . . az otthon pedig idegen marad rád nézve! Romlandó kincseket gyűjtöttél e földön csupán, . . . s ha elkell távozni, meg kell válni tőlök, nyomorultabb leszel, mint a koldus. Óh, használd fel az esztendő hátra lévő napjait, . . . gondold mindig a halálos órádra . . . úgy élj mintha holnap már megkellene halnod! Ősmerd be balgaságod, sirj szerencsétlen sorsod, . . . s légy végre bölcs.

Ismerd meg önmagadat, megősmered az Istent is. Világi bálványoknak szolgáltál . . . a test élvezetei után futottál . . . hitetlenség rabigájába lelánczolt rabszolga voltál. Ébredj fel kéjelgésedből, henyélésekből; a hazug és képmutató életet dobd el magadtól; a könnyelmű életet, Isten ellen való harcot tedd félre minden időre. Régóta futsz te, ember, az Istentől . . . menekülj most hozzá. Nem hallod a hivatogó szót: *»Főjjetek én hozzám mindnyájan kik megfáradtatok és megterheltettek . . . Küzdj Istennel, . . . ne szünj meg imádsággal, kéréssel, könyörgéssel elébe járulni . . . kegyelmes lesz Ő te hozzád. Igen az lesz Ő . . . kezes ezért Jézus neve. De ne hozd az ő embert magaddal az új esztendőbe. Halj meg a bűnre, magadra nézve tökéletesen; élj egyedül Istennek!«* Legyen ez éjféle óra, a Sylvester estéje utolsó órája a te régi életednek is; és ha így élsz, legyen bár a ránk derülő új esztendő a te utolsó év: *de ez lesz a te első belépésed az egekbe.*

Ugy legyen!

Birtha József.

Aztán utnak indult; de a pásztor, ki először szólította meg, utána sietett:

— Testvérem — szolt — maradj velünk! Nem ősmerelem nevedet, de nem is akarom tudni. Azonban, bárki légy is, az angyal te neked is úgy hirdette az örömhírt, mint nekünk. Figyeld, talán meghallhatod a mennyei kart: *»Fő akarát az emberekhez«*. Ime, megszületett a csecsemő. A föld nem átkozott többé! A szeretet mindenható!

Az öreg engedett és elérkeztek Betlehembe.

II.

Az adott jel után, a pásztorok könnyen megtalálhatták a csecsemőt. Nem sokan születtek a kis városkában, ezen az éjszakán és csak egyedül ő volt az, a ki a vendéglő istállójában született.

Beléptek tehát az istállóba, velük együtt a bujdosó idegen. Az öreg azonban az ajtóban megállott, nem mert közeledni. Kétkedve és félve hordozta körül aggódó tekintetét. Végre a pásztor kézen fogta és így szólott hozzá:

— Ime, a csecsemő, nézd!

Az idegen a bölcsőhöz lépett és lehajolt, hogy lássa az újszülött csecsemőt. Micsoda ellentét volt a bölcsőbeli gyermek és a föléhajolt idegen között. Mária, a fiatal anya megborzadt; kezét előre nyujtá, mintha elakarta volna távolítani eme visszataszító lényt, kinek lehelete mintha megmérgezné az ő gyermekét . . . De nem volt ideje, mert az öreg hirtelen felegyenesedett s így kiálta fel:

— Ez ő, ez ő!.. Lehetséges-é?! . . . Ez ő, az én testvérem, kit meggyilkoltam. Né — a világra visszatért, hogy bosszút álljon rajtam! Éppen olyan, mint édes anyánk karjai között vala . . . Ábel! Ábel! a te véred ellenem kiált!

És e kétségbeesett kiáltással az öreg tovább bujdosott. Elmenekül a gyilkos, kit üldöz az igazság! Mindnyájan imádkoztak a szerencsétlen bujdosóért; de senkinek sem jut eszébe visszahívni őt.

III.

Több, mint harmincz év folyt le é karácsony est óta. A szent város kapujánál vagyunk egy tavaszi délután. Domb alaku szűk téren, melynek tetején három kereszt emelkedik, szokatlan tömeg tolong. Ez a Golgotha, az a szomoru domb, a hol minden bűn között a legnagyobb bűn követtetett el, mely egyszersmind minden áldozat között a legnagyobb áldozat vala: utolsó szava a gyűlöletnek s utolsó szava a szeretetnek.

Azok közt, kik távolról szemlélték az ember fiának halálát, ott vala egyike ama pásztoroknak is, kik jelen valának születésénél; és éppen az, ki szálnalmat mutatott az öreg ismeretlen iránt. Már nem volt fiatal; most erősebben támaszkodott fütőkősbotjára, szemében még mindig ott ült a régi-jóság. Sir. A gyermek, kinek születése neki és társainak oly nagy örömmel okozott, ime, most átszegezve, haldoklik . . . »Feszítsd meg, feszítsd meg!« ordítá még most is a gyűlölködő vad tö-

Isten ígéje.

A ki mindenek felett vagyon.*

Mikor Bethlehem felett feltűnt a fényes csillag s reá mutatott a megváltó bölcsőjére, azt akarta hirdetni az ég, hogy a ki most született a legnagyobb lesz a földön. Ezt mondta keresztelő János is Jézus felől: *«a ki onnan felül jött, mindenek felett vagyon.»* (János ev. III. 31.)

Ugy is van atyámfiai! A kinek eljöveteletét vártuk s a kinek fogadására előkészületeket tettünk: a legnagyobb volt e földön. Az ő bölcsesége fényesebb, mint a nap, az ő evangéliuma frissebb, mint a forrásvíz, az ő jósága mélyebb, mint a tenger. A tudósok a legtöbbet ő felőle irtak, az emberek a legtöbbet ő felőle beszéltek, a festők a legtöbb festményt ő róla készítették. *Mert ő az egyedüli a ki mindenek felett vagyon.* Az ő születése, az ő szenvedése, az ő csodái, az ő tanítása, az ő könye, az ő vére, az ő elégtétele, az ő közbenjárása, — mindenek felett vagyon. Ő adja a legjobb reménységet a halálos ágyon, ő nyitja meg a legsötétebb sírokat, ő vezet el a menyei dicsőségbe, melyet vére árán nyitott meg nekünk.

Nekünk is így kell szóllanunk: áldott légy Jézusunk, hogy megérkezted! *Légy velünk ezután*

* Midőn Szabó Lajos haláláról lapunkban hirt adtunk, említettük, hogy az «Isten ígéje» rovatában még hozni fogunk tőle egy dolgozatot. A szerző utolsó munkája volt ez. Halála előtt pár nappal küldte be szerkesztőségünknek. Csodálatos, mily sokat foglalkozik már ezekben is a halállal.

meg. És a pásztor, mintha e vad ordításban is hallaná megcsendülni az örömeiket, mely harmincz év óta viszhangzott lelkében: *«Dicsőség Istennek a magasságos mennyekben, békeség a földön s az emberekhez jó akarat!«* Csodálatos titok! Hogyan összhangzik az ének a valósággal? Hogyan fogja megmenteni a világot az igazságnak e szegény harczosa?

A gondolataiba elmerült pásztorhoz közeledt valaki. Meglehető találkozás. Ez a mi egykori bujdosónk! Nagyon kevesett változott: ugyanaz a rideg tekintet, ugyanaz a fehér haj, mely elfedi homlokának folyton vérző sebet

— Ez a hely az, — szól magában — ez a hely itt, hol testvérem az ő oltárát felállította s hol én irigyelve tőle az ég kegyét, megöttem őt. Méltán lett vesztőhelyé. Gyakran jövök ide, üzetve valami titkos kéz által. De ki az, kit ma végeznek ki, hogy oly sokan nézik?

Az utolsó mondatot hangosabban mondta a bujdosó és a pásztor meghallotta azt. Fejét fel-emelte és megismeré az ő egykori utitársát, a bujdosót.

— Azok, ott jobb és baloldalon két gonosztévő — felelte a pásztor — de a ki közbül van: az Jézus, a bűnösök barátja, az a gyermek, ki Betlehemben született azon éjjelen midőn mi először találkozáink. Emlékszel-e reá öreg?

E szavakat hallva, *Kain* reá tekintett.

is életünkben, hogy könnyű legyen a teher, légy velünk halálunkban, hogy nyugodt legyen elköltözésünk.

A halál oka sokféle lehet. Más egy bányász halála, kire rá esik egy szikla; más egy hajós halála, ki egy süllyedő hajóval a tengerbe fulad; más egy hatona halála ki messze földön az ellenség golyójától elvérzik, — de bármennyi féle legyen is a halál, mégis csak kétféle módon költözhetik el a földről az ember, t. i. *vagy mint igaz ember, vagy mint gonosz hal meg.*

Adja Isten, hogy mikor elkövetkezik halálunk órája mi otthon lehessünk. Adja Isten, hogy kedveseink ágyunk körül lehessenek, ők tarthassák fel aláhanyatló kezünket, ők hallgathassák utolsó szavainkat, ők mondják velünk utolsó imádságunkat. Ezt óhajtjuk mi mindnyájan. *De vajjon csak ezt óhajtjuk-e?* Hát vajjon földi barátaink megtarthatnak e minket, midőn a halál hullámai körül vesznek? Vajjon emberei kéz átvezérelhet-e a halál sötét ösvényén? Vajjon földi kéz, megnyithatja-e az égnek kapuit? Nem — nem, nem elég a földi barát, mert ezek a halál óráján nem segíthetnek, — nekünk kell más valaki, a ki erős és hatalmas, a ki mindenek felett vagyon, a ki tud segíteni rajtunk az utolsó órán is. *Ezt csak Jézus teheti.* Inkább haljunk meg távol a szülőföldtől és barátainktól, távol a vadonban, hol sasok és vadállatok várakoznak holt testünkre, — csak Jézus legyen közel mi hozzánk, csak ő mondja azt nekünk *«ne félj, én nem hagyalak el tégedet.»* — boldogan fogjuk hunyni szemünket örök álomra. Pál apostol is egész lelkesültséggel írja nehéz börtönéből *«futásomat elvé-*

— Igen; ismerlek tégedet. De mit mondasz?! Ez a halálra ítélt volna a csecsemő, ki úgy hasonlított testvéremhez? Engedd, hadd lássam közelebről... Nagy ég! ez ő, ez ő!... Micsoda nagy bűn — még nagyobb, mint vála az enyém — ölt meg újra tégedet?... Megálljatok! Megálljatok! Még nem halt meg ő! Vegyétek le a keresztről, neki nem szabad meghalnia, ő ártatlan!... Ő ártatlan és a bűnös: az én vagyok! Öljetek meg helyette engemet, de engedjétek szabadon őt!... Abel, Ábel, bocsáss meg nekem!

Igy kiáltott a nagy bűnös, szakgatott szavakban űdament a kereszthez és átölelte vérző lábait a nagy áldozatnak, ki szeretetteljesen pillantott le rá.

És egy hang lön hallható:

— Ez itt a vér, mely *jobbért* kiált, mint az Ábelé! — A bosszuért kiálta égre fel; ez irgalomért esdekel!

Egy csepp vér Kain homlokára esett.

A seb, a rettentő seb begyógyult.

A bujdosó arca átszellemült.

Mennyi béke ragyogott arczán, míg homloka halványodott..., halványodott...

— Bocsáss meg! — susogta Kain halálkolva...

És mosolygva, meghalt a kereszt alatt.

R. Saillens után.

Ifj. Bartók György.

geztem, hitemet megtartottam, eltételezt számomra az örökélet koronája.» A Jézus egyik tanítványa úterére tette ujjait, számlálta mint ver csendesebben-csendesebben, érezte mint gyengül jobban-jobbán, — öröm tölté el szívét, hogy nemsokára Jézus körében lehet. Az első reformátorok kiket halálra ítélték hitökért, egész nyugodtan léptek a máglyára, örömmel haltak meg, hogy minél előbb Jézussal legyenek.

Az évek gyorsan elmúlnak. Megvan már a sirhelyünk, hol utolsó álmunkat fogjuk aludni

Lesznek jó emberek, kik minket is kikísérnek a temetőbe. Isten elküldi angyalait, hogy örködjenek felettünk, míg eljön Krisztus és elmozdítja sirunkról a követ. Akkor felmegyünk az égbe és meglátjuk, hogy ő ott is első. A koronák az ő lábainál hevernek. Az angyalok és megváltott lelkek csak róla énekelnek. Millióan és millióan csak az ő sebeit nézik, melyeket éretünk kapott a Golgothán. A

martírok kik elszenvedték a máglya lángjait, Jézusra mutatnak mondván, «ez az a Jézus kiért mi meghaltunk». Az

apostolok a kik mindent elszenvedtek érte, ezt mondják «ez az a Jézus ki hirdettünk Krisztusnak, Jeruzsálem-

ben». A *kis gyermekek* fehér ruhában közelednek hozzánk, mondván: «ez az a Jézus ki karjaira vett minket s megáldott, midőn pedig e világ nagyon hideg volt nekünk, felhozott e szép palotába.» Majd jönnek a *gyászolók* mondván: «ez az a Jézus ki megvigasztalt és bekötötte fájó sebeinket.» Majd jönnek a *bűnösök*, a kik egykor eltévedtek, de azután Jézushoz tértek és meglettek mentve, így szólnak: «ez az a Jézus ki jó utra vezetett minket, a ki megbocsátott nekünk, a ki oly fehérre mosott, mint a hó.» És az egész ég és föld — hangosan — dicséri az ő nevét, a ki minde-

nek felett vagyok.

nek felett vagyok.

nek felett vagyok.

nek felett vagyok.

nek felett vagyok.

nek felett vagyok.

I. Edwárd angol király a szent földre készült, de nagy beteg lett s nem mehetett el. Halálos ágyán 300 ezer forintot hagyott, hogy szívét a szent földre vigyék s ott temessék el. A rendeletet végre is hajtották. Közülünk már sokan vannak az égnek szent földjében. Mi még élünk, de mi is oda készülünk. Örömmel vártuk Idvezítőnket s készülődésünknek meg is lett az örömteljes eredménye: megszületett az emberiség szabadító üdvössége; kérjük őt, hogy legyen velünk életünkben éstanitson meg parancsaira; legyen mellettünk halálunk óráján s vezessen el a mennyei dicsőségbe. Amen.

Szabó Lajos.

Hegedüs Sándor, keresk. miniszter.

Mai képünkhöz.

Református büszkeségünk egyik kiváló nagy alakját mutatjuk be mai számunkban a »Vasárnap« kedves olvasóinak. **Hegedüs Sándor** kereskedelemügyi minisztert. *Kolozsvári* születésű; itt nevedett, iskoláit is ugyanitt végezte. Már mint tanuló kitűnt társai közül, midőn pedig az életbe kilépett, zseniális észtehetsége hamar feltűnt s egymásután érték a kitüntetések. Szülővárosa kitűntető bizalmát élvezte akkor,

midőn képviselője gyanánt vá-

kabinat megalakulásával a miniszteri magas méltóságot nyerte el. Ugyanez időre esik a »Magyar Protestáns-Irodalmi Társaság« elnökévé való választása is. Mint hithű kálvinista, nagy magyar, ez állást a legnagyobb buzgósággal tölti be, a társulat érdekében nagyon sokat tesz. Most újabb kitüntetésnek néz elébe. *Szitágyi Dezső* halálával megüresedett főgondnoki székbe a *dunamelléki ref. egyházkerület* valószínűleg őt fogja megválasztani. Isten áldja és tartsa meg őt ref. anyaszentegyházunknak még sokáig! (B.)

Hazai krónika.

1901. decz. 24.

Beszámoló. Miről szóljon a krónika? Miről szólhatna másról, mint az esztendő elmulásáról és annak nevezetesebb eseményeiről. Egy esztendő a nemzetek életében csak annyi, mint egy csepp víz a nagy tengerben. De azért e rövidke idő is rejthet magában áldást és csapást. Az 1901-ik esztendő a magyar nemzet életében minden nagyobb megrázkodtatás nélkül folyt le. Nagyobb csapásai, országos veszedelmei, azt mondhatjuk, nem voltak. A föld Isten jóvoltából, megadta áldását mindenütt; nem egyforma eredménnyel igaz. de hát, a munka sem volt egyforma. Általában közepes termésünk volt. Egyes vidékeket, különösen a székelyföldet meglátogatta a jég és az árvíz, s ezáltal még nyomasztóbbá vált a székelység helyzete: de az Istennek a csapásokkal is bölcs céljai vannak. Most is az ország érző szívét és különösen a kormány figyelmét a székelység felé fordította, s egyrészt ennek is köszönhetjük azt a mozgalmat, mely oda irányul, hogy a székelységet meg kell menteni.

Ebben az esztendőben választották meg újból öt esztendőre a képviselőket. A választások egy néhány esetet kivéve, hol a néppárt erősen izgatott, az egész országban szép rendben folytak le. Ez egyik bizonyossága annak, hogy a magyar nép békés természetű, s ha félre nem vezetik, áldottabb nép nincs, mint a magyar. A képviselőház ülése is rendben folyt egész éven át. *Széll* Kálmánnak, úgy látszik, sikerült a pártokat kibékíteni. Sok, üdvös törvényt hoztak, köztük különösen nevezetes az, mely az *elhagyott gyermekek gondozásáról* szól.

Nevezetes kijelentést tett *Széll* Kálmán miniszterelnök decz. 2-án az 1848. XX. t.-cikk végrehajtására nézve. Azt mondotta ugyanis, hogy a kormány az 1848. XX. t.-cikk álláspontján áll és annak fokozatos végrehajtását programjába felvette. Ez a kijelentés nekünk, reformátusoknak, nagyon fontos. Legyünk azért résen; végezzük a magunk dolgait, hogy az említett törvény-cikk végrehajtása nehogy készületlenül találjon.

Csak most, az év végén történtek meg a *megyei választások* is. A megyei tisztviselőket eddig minden hatodik évben újra választották. Ugy mondják, hogy ez lett volna az utolsó választás, mert a kormány keresztül akarja vinni a vármegyék államosságát. A vármegyék eddig igen erős támaszai valának a haza függetlenségének és szabadságának. Sok üdvös mozgalom indult ki a vármegyéről, mert nem volt korlát a szólás és cselekvés szabadsága előtt. Ki tudja, hogy az államosság után, hogy lesz? De, hogy államosság lesz, az bizonyos. sőt a pénzkezelést már a jövő évben az adóhivatalok végzik.

Az év eseményei közül még sokáig emlékeztetben marad a *soproni bankbukás* és a *buda-pesti félmillió adósikkasztás*. Sopronban *Schladerer* Alfréd igazgató több éven át 5—6 milliót elkezelt, s mikor a dolog napfényre jött, főbe-

lőtte magát. Budapesten pedig egy 23 éves fiatal ember: *Kecskeméthy Győző* 588 ezer korona adópénzzel megszökött; még nem tudták elfogni. Az *udvarhelyi takarékpénztár bukása* is sok embert juttatott koldusbotra. A bajt mindenütt a pénz okozza. Az emberek rendesen többet szeretnek költeni, mint a mennyi bevételük van; a vig élet, mulatás a társadalom minden ágában lábra kapott. E miatt aztán terjed a bűn, nő az elégtelenség. A pénznek szerelme, a léleknek gyötrelme, tanítja a bölcs Salamon és igaza is van. Sokára lesz, míg a társadalom oda halad, hogy minden munkabíró ember dolgozzék és saját keresményéből éljen meg. Hazánkban a munka még nem lett egészen a boldogság forrása. A jövő pedig a munkáé!
V. F.

Világkrónika.

Európa földgömbjén az 1901. esztendőben béke honolt. Sok millió fegyveres katona, hatalmas uralkodók, államférfiak őrzik, igaz, az európai békét, de hála Istennek, ez évben jól őrzötték. A béke jelének tekintették a hatalmas orosz császár látogatását a német hajókon és a francia földön. Uralkodónk, a magyar király, rendületlen híve a békének és szövetséges társaival azon működik, hogy az európai béke fentartassék.

As államfők életében is voltak ez év folyamán változások. Meghalt *Viktoria* angol királynő. Helyét fia foglalta el, ki VII. *Edvárd* néven uralkodik. Ugyancsak ez évben halt meg *Augusztá* özv. német császárné is, a ki *Viktoria* angol királynőnek volt a leánya. Ennél sokkal szerencsétlenebb véget ért *Mac Kinley*, az amerikai köztársaság elnöke, kít egy kiállításon meggyilkoltak. Helyét *Roosevelt* alelnök foglalta el. *Roosevelt* református ember. 1901-ben választott férjet magának *Vilma* hollandi királynő is. Más uralkodó házagnál változás nem történt.

A kínai hábrunak az 1901-ik esztendő vetett véget. → A kínai császár hamar belátta, hogy nem jó kikötni az európai hatalmakkal és elfojtotta a bokszer-mozgalmat, mely az európai szokások és alattvalók ellen irányult s tetőpontját akkor érte el, mikor a német nagykövetet meggyilkolták. Az érdem a német császárt illeti, ki mint a szövetséges hadak főfővezére, tapintatos kézzel vetett véget a háborunak.
V. F.

A bur háborúról. Mig az egész keresztény világ, lelki, testi csendességben ülte meg a Megváltó születésének nagy ünnepét: két nép fia a gyilkos fegyvert sem tették le. Két éve mult októberben, hogy megkezdődött a harc: s ma sem ért véget. Anglia, a világ egyik legnagyobb hatalmassága, ily hosszú idő alatt nem tudta legyőzni a maroknyi bur hadat. Valóban csodálatos e kis néptömeg kitartása, elszánt küzdelme. De mi önkéntlenül is felsohajunk az év utolsó napjaiban s ama gondolatok szökkennek agyunkba: Vajjon távol van-e még az utolsó ítélet? Azok, a kik az idő jelét megfigyelik s abban olvasni tudnak, látni

fogják az égbolton az első jelenségeit e napnak. Iszonyat, vérengzés hire terjed Dél-Afrika felől. A toll feladja a szolgálat, midőn az iszonyu tudósításokat leírnia kell, a szem lecsukódik, mielőtt azt elolvasná. Szorgalmas, becsületos, vallásos *bur* nép, de kicsi számban és hatalomban. birkozik a szabadságért, egy mindig éhes, soha ki nem elégíthető ellenféllel, mint egy gyermek az óriással. Az óriás néha-néha *bátracska*, a gyermek *bátor*, hős; az óriás rettenetes zsarnok dühöngésében a keménynyaku ellenállás miatt; alig-alig él már a gyermek; iszonyatos, veszélyes sebekből vérzik, hát meg fog e a vérengzés már valaha szünni?? Az európai művelt nemzetek nézik nyugodtan, szótlanul a vérengzést és nem gondolják meg, hogy magatartások által... az óriás bűneiben részesekké lesznek .. és hogy ez bekövetkezik, oly igaz, mint Isten éll! Hogy semmi más, mint a haszon, önzés uralkodik; hogy a haszon az, mely a nép tevését, életét, munkáját befolyásolja, hogy a haszon, az önzés a legfőbb törvény és nem Isten és az ő akarata: ez előhírnöke, előjele az utolsó ítéletnek!! Oh! Isten, mikor jön el a te országod, mikor hozol békességet, örök békét a te gyermekeid szívébe, hogy ők testvérek és a te gyermekeidnek nevezzék igazán magokat?!! (B. F.)

Egyházi élet.

Mi az eredmény? A haldokló esztendőnek sirjánál megállva, feltehetjük mi is a kérdést: Munkálkodásunknak mi az eredménye? Lapunk, a »Vasárnap« pályafutásában egy esztendőt hagyott maga után. Ez az esztendő a próba esztendő volt Ám. azért számadással tartozunk, ugy magunknak, mint olvasóközönségünknek és Egyházi Értekezletünknek, melynek dédelgetett, kedves gyermeke a »Vasárnap«. Hogy munkálkodásunknak volt-e, lesz-e eredménye: azt nem mi ítéljük meg. De azt jó lélekkel mondhatjuk, hogy meggyőződésből, önzetlenül, teljes buzgósággal kívántuk szolgálni az ügyet. Ha e munkánkkal elértük azt, hogy sok ajtón bebocsátottak, szívesen fogadtak: fáradságunk így is bőven meg van jutalmazva. Egy dologra, mint a »Vasárnap« munkálkodásának eredményére, mégis rá kell mutatnunk. Az eredmény itt is olvasóközönségünket dicséri, a mely kérő, esdő szavunkat meghallgatta és fillérei-vel a »Vasárnap« szeretet-alapját megteremtette. Az új esztendő, talán, ez alapra építeni is fog. Isten segedelmével csak előre!

Protestáns tanítónőképző intézet. A nagy-

vári protestáns egyelet felhívást bocsátott közre, egy ottan felállítandó protestáns tanítónőképző-intézet felállítása érdekében. Az intézetet közadakozás útján akarják megteremteni. Az új évben egy sorsjátékot rendeznek erre a célra. Maga a pénzügyminiszter is támogatja a sorsjátékot. Igen szép lesz, ha a protestáns áldozatkészség megtermi gyümölcsseit! (V. F.)

Szíves kérelem.

Lapunk szíves olvasóit, kik a «Vasárnap» mellett híven kitartottak s kiket mi ez uton szolgálni legkedvesebb munkánknak tartottuk, tisztelettel kérjük: siessenek az új esztendőre előfizetéseiket megújítani. Kérjük, hogy a ki csak teheti küldje be az egész esztendei árt (4 kor.) egyszerűen. Így neki is kevesebb postaköltsége lesz s nekünk is. Azonfelül az újság is pontosabban meggyen. A ki azonban nem teheti, küldheti, mint eddig: félévre (2 kor.) negyedévre is (1 kor.) Rajta leszünk, hogy zavar így se legyen. Hanem van még egy nagy kérésünk: igyekezsek minden előfizetőnk még újakat is szerezni, hogy lapunk megélhessen s terjessze az evangéliumi református hit világát. Hadd legyen a mi sok munkánk is megfizetve azzal, hogy az igazságot sokan fogadják szíveikkel!

A «Vasárnap» szerkesztősége.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak: A mult számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése: **«Angyali kar» Luk. II. 9–14.**

Helyesen fejtették meg: Bernáth G. (2), Borbély G. (2), Vass A. (2), Borbély S. (2), Király I.-né (1), Szalai Pálné (1).

Asch (Csehország) **G. O.** A küldeményt köszönettel vettük, «Nehezen várja a kedves «Vasárnap»-ot. «Ez a vasárnapi prédikációja» — írja Ön nekünk. Jól esik olvasnunk becses sorait és mindazokét, kik Önnel hasonló véleményben vannak. Buzdításul szolgál az nekünk nehéz munkánkban és kitartásra ösztönöz. Sokan vannak még, kik a «Vasárnap» áldást terjesztő hatását nem ismerték fel, nem tudják méltányolni azt a missziót, mit e lapocska betölt. De mi bízunk, hogy a mi szeretetünk, buzgalomunk melege megtöri azoknak a keblén lerakódott közöny jegét is, kik ma még nem *velünk*, de *ellenünk* vannak, vagy egyáltalában nem ismernek. S az a tudat, hogy olvasóinknak oly kellemes táplálékot nyújthatunk lapunkban, mely nemcsak, hanem, a ref. hit világát terjesztő, fentartó, — dacára az anyagiakban való szűkölködésnek mi megtaláljuk lelkiismeretünk nyugodtságában fáradságos munkánk jutalmát. Csak olvasóink tértsenek meg bennünket! Boldogságos újévi ünnepet kívánunk Önnek és a «Vasárnap» kedves olvasóinak!

Tudakozzátok az írásokat . . . János ev. V 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vasárnap, decz 29. Máté II. 1–12. A keleti bölcsek. Hétfő, » 30. János I. 1–18. Kezdetben vala az ige. Kedd, decz 31. Példabesz. VIII A bölcsesség Istentől vagyon. Szerd a, január 1. Máté III. 1–17. Jézus megkereszteltetése. Csüt., jan. 2.: Máté II. 13–23. Egyiptomba való menekülés. Pént., jan. 3.: Luk. II. 40–52 A 12 éves Jézus a templomban. Szombat január 4 Zsolót 39. A mi életünk napjai.

Lapunk minden számában hozunk ezután ilyen bibliai kérdést; a kik tíz kérdésre helyes feleletet küldenek, azok közül egynek — kire a sorsolás esni fog — lapunkat egy negyed évig ingyen megküldjük. Megfejtéseket (egy levelezőlapon minden héten szerdáig) e rovat vezetőjének: **Birtha József** címére (Kolozsvár, ref. theologia 5. ajtó.) tessék elküldeni.

Nyomatott Gámán János Örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.

Melyik két várost pusztította el Isten kénköves esővel? Hol van ez megírva Mózes könyvében?

Luk. XIII. 8 a. Uram, kegyelmezz néki es esztendőben is!